

Statistická analýza Asociace insolvenčních správců ohledně způsobu ustanovování insolvenčních správců u Krajského soudu v Ostravě

Asociace insolvenčních správců o.s. provedla statistické a analytické vyhodnocení způsobu ustanovování insolvenčních správců v insolvenčních řízeních vedených u Krajského soudu v Ostravě a Krajského soudu v Ostravě – pobočka Olomouc v období od 16. 6. 2014 do 30. 11. 2014. Vyhodnocení směřovalo k posouzení, zda je dodržen zákonný postup pro ustanovování insolvenčních správců daný ustanovením § 25 insolvenčního zákona. Toto ustanovení stanoví, že insolvenčního správce pro insolvenční řízení ustanovuje insolvenční soud a nejde – li o případ reorganizace povolené podle § 148 odst. 2 insolvenčního zákona (závaznost určení osoby insolvenčního správce v předloženém reorganizačním plánu), pak insolvenční soud ustanoví insolvenčním správcem osobu, kterou určí předseda insolvenčního soudu podle pořadí určeného dnem zápisu jejího sídla nebo provozovny do příslušné části seznamu insolvenčních správců vedené pro obvod příslušného soudu. Ustanovení § 25 odst. 5 insolvenčního zákona připouští výjimku pro případy, kdy nelze ustanovit osobu insolvenčního správce shora uvedeným postupem, nebo je-li to nezbytné se zřetelem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka a k jeho majetkovým poměrům, jakož i k odborné způsobilosti insolvenčního správce, jeho dosavadní činnosti a k jeho zatížení. Pouze v těchto případech může předseda insolvenčního soudu určit insolvenčního správce mimo stanovené pořadí; takový postup vždy odůvodní.

Je veřejně známé, že Krajský soud v Ostravě a Krajský soud v Ostravě – pobočka Olomouc přistupuje k hojně aplikaci výjimek podle ustanovení § 25 odst. 5 insolvenčního zákona, a to jako jediný soud v České republice. Odůvodnění těchto výjimek je vždy stejné a toliko paušální tohoto znění: „*zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců*“. Z tohoto paušálního stručného odůvodnění se lze dohadovat, že soud směřuje k odůvodnění výjimky pro nerespektování zákonem daného závazného pořadí přidělování insolvenčních správců toliko v podobě zatížení zákonem ustanoveného insolvenčního správce. K jiným důvodům toto paušální odůvodnění výjimky zjevně nesměřuje. Není totiž podáno žádné odůvodnění vyplývající z konkrétní jednotlivé kauzy. Tudíž nemůže být dána nezbytnost použití výjimky se zřetelem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka a k jeho majetkovým poměrům, jakož ani k odborné způsobilosti insolvenčního správce a jeho dosavadní činnosti, když toto nebylo ani zkoumáno.

Ohledně této problematiky se rozpoutala ostrá odborná polemika, která vyústila v různost názorů, jak mezi insolvenčními správci, tak i mezi dalšími zainteresovanými osobami a institucemi, jako jsou předsedové a soudci insolvenčních soudů, pracovníci Ministerstva spravedlnosti a další. Jelikož však nebylo možné vést diskusi na základě seriózních, resp. jakýchkoliv dostupných statistických dat, přistoupila Asociace insolvenčních správců o.s. ke statistické analýze praxe ustanovování insolvenčních správců v insolvenčních řízeních vedených u Krajského soudu v Ostravě a Krajského

soudu v Ostravě – pobočka Olomouc, a to v aktuálním období, tj. v období od 16. 6. 2014 do 30. 11. 2014.

Statistická analýza se zaměřila především na to, jak hojně je užívání výjimek, když jejich počet býval v diskusi bagatelizován. Dále pak na to, zda použití výjimek ze zákonem stanoveného pořadí pro ustanovování insolvenčních správců vedlo k cíli deklarovanému Krajským soudem v Ostravě a Krajským soudem v Ostravě – pobočka Olomouc, tj. k dosažení rovnoměrného zatížení insolvenčních správců. Dalším sledovaným hlediskem byla skutečnost, zda aplikací výjimek nedochází ze strany soudu ke svévolné diskriminaci některých insolvenčních správců vůči jiným.

Závěry statistické analýzy jsou následující, přičemž Asociace insolvenčních správců o.s. čerpala výhradně z veřejných zdrojů (insolvenční rejstřík) a má k dispozici shromážděná data ke všem insolvenčním řízením z relevantního období a území. Statistická data vyjadřují stav ke dni 30. 11. 2014, tedy výsledný stav používání výjimek až k tomuto datu (výsledek tohoto systému ustanovování insolvenčních správců):

Frekvence používání výjimek dle § 25 odst. 5 IZ

počet případů u KSOS a KSOL od 16. 6. 2014 do 30. 11. 2014	2500
počet případů, kdy došlo k přeskočení z důvodu rovnoměrného zatížení IS	596
% přeskočení ze všech případů	23,84

Počty IS a průměrný počet případů

počet IS u KSOS a KSOL	174
celkový počet všech případů IS u KSOS a KSOL	30740
průměrný počet případů na jednoho IS v působnosti KSOS a KSOL ke konci období	176,667
počet IS mající průměrný a vyšší počet případů (177 a více)	73
počet IS mající podprůměrný počet případů (176 a méně)	101

Výběr konkrétních IS pro ustanovování namísto zákonného pořadí

počet IS, kteří nejsou ustanovováni, a to v rozporu se zákonným pořadím (v jejich případech je aplikována výjimka)	60
průměrný počet neustanovení v rozporu se zákonným pořadím na jednoho z těchto IS	9,93 (min. 1 max. 114)

medián počtu ustanovení v rozporu se zákonným pořadím na jednoho z těchto IS	18 (min. 1 max. 114)
počet IS, kteří jsou ustanovováni namísto zákonem určeného IS (případy jsou jim přidělovány výjimkou nad rámec zákonného pořadí)	72
průměrný počet ustanovení (případů) namísto zákonem určeného IS na jednoho z těchto IS	8,28 (min. 1 max. 25)
medián počtu ustanovení (případů) namísto zákonem určeného IS na jednoho z těchto IS	8 (min. 1 max. 25)
počet IS, kteří jsou ustanovováni namísto zákonem určeného IS a mají více než průměrný počet případů	24
počet IS, kteří jsou ustanovováni namísto zákonem určeného IS a mají více než 200 kauz	19
počet IS, kteří jsou ustanovováni namísto zákonem určeného IS a mají více než 300 kauz	1
počet nepřeskakovaných správců (v jejich případě je respektováno zákonné pořadí přidělování případů a nejsou aplikovány výjimky)	114
počet nepřeskakovaných IS s více než 177 případy	42
počet přeskakovaných IS majících méně než 177 případů	31

Protichůdná opatření

celkový počet IS	174
počet IS, kteří jsou zároveň ustanovováni namísto zákonem určeného IS a zároveň přeskokování	10

Shora uvedená zjištění lze shrnout jako statistické analytické závěry takto:

- Četnost použití výjimek ze strany Krajského soudu v Ostravě a Krajského soudu v Ostravě – pobočka Olomouc podle ustanovení § 25 odst. 5 insolvenčního zákona, dosahující 23,84%, tj. téměř jedné čtvrtiny všech případů, zajisté vybočuje z legislativního záměru výjimky jako zcela ojedinělého a zvlášť odůvodnitelného nástroje zásahu do zákonného rotačního principu.
- Přestože nadprůměrného počtu případů dosáhlo celkem 73 insolvenčních správců, vyloučeno z rotačního principu na základě výjimek a tudíž vyloučeno z ustanovování zákonným způsobem bylo toliko 60 insolvenčních správců. Těchto 60 insolvenčních správců tak bylo diskriminačním způsobem poškozeno vůči zbývajícím 73 insolvenčním správcům s nadprůměrným počtem případů.
- Přesto, že 60 insolvenčních správců bylo vyloučeno ze zákonného rotačního principu na základě výjimek a tudíž vyloučeno z ustanovování zákonným způsobem, jiných 42 insolvenčních správců, majících vyšší než průměrný počet případů takto vyloučeno nebylo.

Shora uvedených 60 insolvenčních správců tak bylo diskriminačním způsobem poškozeno vůči 42 insolvenčním správcům, majícím vyšší než průměrný počet případů a přesto ustanovovaných v rámci rotačního principu.

- Ačkoliv podprůměrný počet případů vykazuje 101 insolvenčních správců, jsou pouze úzké skupině 72 insolvenčních správců přidělovány na základě výjimek případy, ve kterých není ustanoveno zákonným způsobem shora uvedených 60 insolvenčních správců.
- V rámci úzké skupiny 72 insolvenčních správců, kterým jsou na základě výjimek přidělovány případy nad rámec jejich vlastního zákonného ustanovení lze nalézt celkem 24 insolvenčních správců, majících nadprůměrný počet případů, z nichž 19 má dokonce vyšší počet případů než 200 a jeden dokonce vyšší počet případů než 300.
- Z počtu 60 insolvenčních správců, kteří byli vyloučeni z rotačního principu na základě výjimek a tudíž vyloučeni z ustanovování zákonným způsobem jich celkem 31 má dokonce podprůměrný počet případů. Těchto 31 insolvenčních správců je superdiskriminováno vůči všem 143 zbývajícím insolvenčním správcům, zejména pak vůči 72 insolvenčním správcům, kterým jsou na základě výjimek přidělovány případy nad rámec jejich vlastního zákonného ustanovení.
- Nefunkčnost systému výjimek je nakonec markantně dokumentována na skutečnosti, že v případě 10 insolvenčních správců dochází k tomu, že nejsou ustanovováni zákonným způsobem aplikací výjimek a na druhé straně jsou v jiných případech ustanovováni namísto zákonem určeného insolvenčního správce. Jinými slovy případ, který jim byl určen zákonným rozvrhem práce jim byl odebrán a na druhé straně jim byly přiděleny případy, které byly zákonným rozvrhem práce určeny jinému insolvenčnímu správci.

Je zřejmé, že způsob plošné a masivní aplikace toliko paušálně odůvodněných výjimek, tak jak jej praktikuje Krajský soud v Ostravě, nevede k deklarovanému cíli *zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců*. Je naopak zcela zřejmé, že tento systém v praxi založil diskriminační přístup hned k několika skupinám insolvenčních správců a vedl k vytvoření úzké privilegované skupiny 72 insolvenčních správců. Ve sledovaném období bylo vydáno celkem 596 nadbytečných opatření, tj. rozhodnutí soudu *sui generis*, se kterými byla spojena další významná agenda. Tímto způsobem došlo k nedůvodnému zatížení justičního aparátu a systému, tj. k plýtvání rozpočtovými prostředky justice. Dále pak byla zablokována potřebná kapacita pracovních sil u Krajského soudu v Ostravě, který se dlouhodobě řadí k soudům s delší dobou projednávání různých soudních agend, než je tomu u ostatních soudů v České republice. Lze tedy uzavřít, že bylo dosaženo celé řady negativních efektů, avšak určitě ne zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců.

V Praze dne 5. 1. 2015

Tereza Šrámková

tajemník

Asociace insolvenčních správců o.s.